

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА

НА

РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД

ЗА 2008 ГОДИНА

Дейността на Районен съд – Благоевград и през изминалата 2008 година се характеризира със сходни проблеми и тенденции, присъщи на предходните години, подробно анализирани в съответните доклади за тези години, което дава възможност да се потвърдят направените изводи в тях, да се очертаят нови тенденции и да се оформят проблеми и предложения за бъдещата работа.

Членството на България в Европейския съюз и синхронизирането на нашето законодателство с това на останалите държави членки наложи промени на някои от основните закони, което разбира се даде отражение на работата на съдебната система като цяло и в частност на работата на нашия съд.

Мониторингът на съдебната система от страна на Европейския съюз налага нови подходи и методи на работа и естествено по-високи критерии за качеството и бързината на правораздаването.

I.КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

С решение по протокол № 29 от 21.09.2007 Висшия съдебен съвет увеличи щата на РС – Благоевград с 1 щат за съдия, считано от 01.01.2008 година и с решение по протокол № 30 от 26.09.2007 година утвърди още 3 щата за съдебни служители.

Така щатната численост на Районен съд – Благоевград през 2008 година включваше 12 съдии, 2 съдии по вписванията, 2 държавни съдебни изпълнители и 34 служители.

Условно съдиите се делят на 6 наказателни и 6 граждански състава. Проблемът е, че както и през последните години рядко се случва съдът да функционира с пълна щатна численост. Поради провеждането на конкурс и последвалото го обжалване, новият съдийски щат бе зает едва в средата на ноември от съдия Габриела Тричкова. Съдия Алексова излезе в продължителен отпуск по болест в средата на ноември и реално през настоящата година работиха 11 съдии – 5 граждански и 6 наказателни.

През 2008 година след атестиране придобиха статут на несменяемост съдиите Христина Гарванска, Владимир Пензов и Саша Алексова, а съдиите Владимир Пензов, Саша Алексова и Лилия Масева бяха повишени на място в ранг "съдия ОС".

Новоназначените служители успяха бързо да навлязат в работата и с тяхното назначаване се облекчи отчасти работата на останалите. Налице е отново проблема с текучеството на кадрите, отпуските по болест, отпуск поради бременност и раждане и други. Това налага постоянно обучение на нови хора и спъва донякъде работата на останалите. Именно текучеството и в тази връзка недобрата подготовка и липсата на достатъчно опит са факторите, които обуславят някои пропуски или забавяния в работата им.

За оптималното функциониране на съда е най-належащо отпускането на още един брой съдебен секретар-протоколист. Съотношението между съдийския състав и служителите е в съотношение 1 към 2,8, но ако изключим служителите, чиято дейност е неотнормирана към делопроизводството, реалното съотношение е 1 към

2,5. Считаю, че оптималното съотношение съдии – служители за работа на всеки един съд е 1:3.

II. ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Новият ГПК /в сила от 01.03.2008 година/ изправи гражданските съдии пред нови предизвикателства. Най-общо становището на гражданските съдии по неговото приложение е, че кодекса има и положителни и отрицателни страни.

Увеличи се значително обема от работа в закрито съдебно заседание, свързана с подготовката на делата. Като пример могат да се посочат определенията по чл.140 ГПК, с които съдът се произнася по направените от страните доказателствени искания, дейност, която преди това се извършваше в първото по делото съдебно заседание. Като недостатък може да се определи и дългият едномесечен срок за отговор от ответника, който съчетан с факта на трудното му откриване, понякога го удължава допълнително и води до забавяне на процеса с 3-4 месеца. Друг недостатък е свързан с обстоятелството, че когато ответника е редовно призован чрез залепване на обявление по чл.47, ал.1 ГПК и същият не се яви, за да получи съдебните книжа, му се назначава задължително особен представител за сметка на ищеца, а това утежнява допълнително съдебните разноски.

Не могат да не се отчетат и предимствата му, а именно заповедното производство по чл.410 ГПК, чиято основна цел е спестяване на бъдещ исков процес, в случай, че длъжника в двуседмичен срок от получаването на заповедта за изпълнение не възрази против нея, както и неприсъственото решение по чл.238 ГПК, даващо възможност за постановяване на съдебно решение при изцяло пасивно поведение на ответника без мотивирането му по същество.

1. Постъпили граждански дела

През 2008 година са постъпили 2332 граждански дела или се наблюдава значително повишение в сравнение с предходните две години – 163 повече спрямо 2006 и 202 повече спрямо 2007 година.

Постъпленията по видове са: искове по СК – 278, облигационни искове – 318, вещни искове – 112, делби – 36, искове по КТ – 89, финансови начети – 6, дела от адм.характер – 31, други дела – 333 и дела по чл.410 417 ГПК – 1129.

Наблюдава се увеличение на облигационните искове , произтичащо от изменението на подсъдността с новия ГПК от 01.03.2008 година, но за сметка на това се наблюдава почти двойно намаление на вещните искове. Тенденцията на броя на новопостъпилите дела за последните три години по видове се е запазила, като единствено драстична разлика се наблюдава при делата по чл.410 и чл.417 от ГПК . Налице е почти двойно нарастване на тези дела след 01.03.2008 година – общо 1129 броя, или почти половината от всички постъпили граждански дела в съда.

Заедно с останалите несвършени от предходния период 495 дела, всичко граждански дела за разглеждане през 2008 година са 2827 дела.

При тези постъпления средномесечно на съдия се падаха по 38,87 новообразувани, при 35,50 за 2007 и по 45,19 за 2006 година.

Средно месечно делата за разглеждане на един граждански съдия са 47,12 за 2008 година, 42,87 за 2007 година и по 54,54 за 2006 година.

2. Свършени граждански дела

Аналогично на завишения брой постъпления е и увеличението на приключените граждански дела – 2356 броя за 2008 година , или със 148 броя повече от 2006 и с 223 броя повече от предходната 2007 година. Значително е увеличението на приключените облигационни и вещни искове, но най-много на делата по чл.410 и чл.417 от ГПК.

От свършените дела 464 броя са прекратени по спогодба или по други причини, най-честите от които са: неотстраняване на нередовности, липса на искане за възобновяване след спиране на делото и други.

Средномесечно приключените дела на един граждански съдия са 39,27 броя за 2008 година, 35,55 за 2007 година и 46 за 2006 година.

Останали несвършени към 31.12.2008 година са 471 граждански дела или към новообразуваните 20 %, а към делата за разглеждане 16%.

3. Срочност по гражданските дела

И през изминалата година съдиите полагаха всички усилия за спазване на определените процесуални срокове и осъществяваха добра и задълбочена предварителна подготовка за всяко дело с оглед прецизното протичане на процеса и свеждане до минимум отлагането на делата. Това доведе до значително нарастване на приключените дела в 3 месечен срок .

От приключилите през годината 2356 гр.дела, 1986 са приключени в срок до 3 месеца или 84% от тях. Налице е повишение на приключените в този срок дела спрямо миналата година с 12% или 447 дела повече са приключени в срок до 3 месеца.

През 2006 година в тримесечния срок са приключени 1599 гр.дела, през 2007 – 1539 и през 2008 – 1986.

Единствено при вещните искове около 50% от делата се приключват в инструктивния тримесечен срок, но при тях следва да се отчете значителната фактическа и правна сложност.

4. Въззивен контрол на гражданските дела

През 2008 година проверените от горната инстанция граждански дела са 367 броя, или 60 броя повече от 2006 и 39 повече от 2007 година.

Резултатите за 2008 година са: потвърдени 254 броя/69%/ , отменени 58 броя /16%/ и изменени 55 броя /15%/.

Налице е леко повишение в броя на потвърдените дела спрямо предходната година и чувствително намаление на броя на отменените дела – 58 за 2008 година, при 65 броя за 2007 и 101 броя за 2006 година.

Като се направи анализ на отменените съдебни актове по гражданските дела е видно, че значителна част от тях са изцяло отменени или обезсилени поради постигане на спогодба пред въззивната инстанция, поради оттегляне или отказ от иска или поради представяне на нови доказателства пред горната инстанция.

III. НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

Предвид формалния характер на наказателното производство, при разглеждане на делата в съдебната им фаза се срещат редица проблеми, които от своя страна водят до множество отлагания на делата, било поради неявяване на страни в процеса, било поради необходимост от назначаване на служебни защитници по делата, което е съпроводено с извършването и на допълнителни, несвойствени на процеса действия. Въведеното от няколко години допълнително особено производство като съкратеното съдебно следствие, наред с възможността за решаване на наказателните дела със споразумение, доведоха като тенденция до по бързото приключване на наказателните дела.

Съкратеното производство облекчава отчасти работата на наказателните съдии. При прилагането му отпада разпита на свидетели и вещи лица, което води както до процесуална икономия на време, така и до намаляване на деловодните разноски. От друга страна предвидените в НПК съкратени срокове за разследване на делата в досъдебната фаза води до невъзможността за събиране на всички доказателства в тази фаза, което от своя страна води до необходимостта тези действия да се извършва от съда и допълнително обременяват неговата работа.

1. Постъпили наказателни дела

През 2008 година са постъпили общо 1530 наказателни дела. Наблюдава се тенденция на намаляване на общия брой наказателни дела от всички видове. През 2008 година са образувани 395 броя по-малко наказателни дела спрямо 2006 и със 114 по-малко спрямо 2007 година. Чувствителното намаление се забелязва при частните наказателни дела и най-вече разпитите пред съдия – 476 броя за 2006, 216 броя за 2007 и 235 броя за 2008 година.

Наблюдава се намаление и в броя на административно-наказателните дела – 544 броя за 2006 година, 523 броя за 2007 и 474 броя за 2008 година.

В същото време обаче е налице увеличение на наказателните от общ характер дела – 397 броя за 2006, 427 броя за 2007 и 468 броя за 2008 година.

Постъпленията по глави от НК за 2008 година са както следва: за престъпления против личността – 25 дела, за престъпления против правата на гражданите 2 дела, за престъпления против брака, семейството и младежта – 19 дела, за престъпления против собствеността 174 дела, за престъпления против стопанството – 7 дела, за престъпления против дейността на държавните органи и общ.организации – 9 дела, документни престъпления – 12 дела, за престъпления против реда и общественото спокойствие – 7 дела и общоопасни престъпления – 213.

Наблюдава се тенденция на намаляване на престъпленията против собствеността – 41 броя по-малко от 2006 година и 9 по-малко от 2007 година и значително увеличение на общоопасните престъпления – 70 броя за 2006, 162 броя за 2007 и 213 броя за 2008 година.

Заедно с несвършените дела от предходния период всичко наказателни дела за разглеждане са 1947.

Средномесечно постъпили дела на един наказателен съдия са 21,25 броя за 2008 година , при 22,83 за 2007 година и по 32,08 за 2006 година.

Средно месечно наказателни дела за разглеждане на един съдия за 2008 година са 27,04 броя, при 30,88 за 2007 година и по 43,35 броя за 2006 година.

2.Свършени наказателни дела

Приключените наказателни дела за 2008 година са общо 1698 броя или 174 броя по-малко от 2007 и 324 по-малко от 2006 година. Логично е да има намаление в броя на приключените дела с оглед намалението на постъпилите. Намалението се дължи отново в броя на частните наказателни дела, тъй като при наказателните от общ характер е налице увеличение на приключилите дела – 440 броя за 2006, 463 броя за 2007 и 505 броя за 2008 година.

От наказателните от общ характер дела за разглеждане - 606 броя, са прекратени 342 дела, като от тях 304 със споразумения, 33 са върнати на прокуратурата за доразследване , 1 брой е изпратено по подсъдност и 4 броя прекратени по други причини.

Отново най-честите причини за връщане на делата за доразследване са: непредявяване на материалите по дознанието на обвиняемия или пострадалия от престъплението, когато последният изрично не е отказал такова предявяване, липса на последващо предявяване на обвинението при квалифициране на деянието по различен текст от първоначално повдигнатото обвинение на досъдебното производство, несъответствие между обстоятелствената част и диспозитива на обвинителния акт, липса на положени подписи от водещия разследването или от участници в наказателното производство в досъдебната му фаза и други.

В края на периода са останали несвършени общо 249 дела, или спрямо новообразуваните 16 %, а спрямо делата за разглеждане за 2008 година – 13%.

Средномесечно приключените наказателни дела на един съдия са 23,58 броя за 2008 година, 26 за 2007 и 33,70 за 2006 година.

3.Срочност на наказателните дела

В инструктивния тримесечен срок са приключени общо 1209 наказателни дела, или 71,20 % от всички приключени.

През 2006 година в тримесечния срок са приключени 1275 наказателни дела, през 2007 – 1158 дела и през 2008 – 1209 дела.

Забелязва се отново обаче увеличение на броя на приключените в тримесечния срок наказателни от общ характер дела – 214 през 2006 година, 292 през 2007 година и 367 през 2008 година.

4.Въззивен контрол по наказателните дела

През 2008 година са върнати от горните инстанции 374 наказателни дела, от които потвърдени 241 броя /64%/, отменени 89 броя /24 %/ и изменени 44 броя /12%/.

И тук е налице увеличение в броя на ревизираните актове – 225 през 2006 година, 327 за 2007 година, а за 2008 – 374 броя наказателни дела.

Наблюдава се тенденция на увеличение в броя на потвърдените съдебни актове – 153 през 2006 година, 212 през 2007 и 241 през 2008 година, което е индикация за подобряване на качеството им.

По показателя качество на съдебните актове, оценка на работата на всеки съдия може да се направи само след съобразяване на конкретните причини, поради които един съдебен акт е бил отменен или изменен. Само по такъв начин може обосновано да се прецени качеството на правораздавателната работа на един съдия.

IV.ДЕЛА С ОСОБЕН ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС

В Районен съд – Благоевград няма образувани такива дела.

V.СТРУКТУРА НА ОСЪДЕНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

Приключилите наказателни дела от общ характер с осъдителна присъда са 505, от които решени по същество с присъда 163 и със споразумение 304.

Приключилите административни дела по внесени от прокуратурата постановления за освобождаване от наказателна отговорност по чл.78а НК са 68 броя.

За отчетния период осъдените лица са 551, от които: за престъпления против личността – 26 лица, за престъпления против правата на гражданите – 2 лица, за престъпления против брака, семейството и младежта – 25 лица, за престъпления против собствеността – 191 лица, за престъпления против стопанството – 9 лица, за престъпления против дейността на държавни организации – 8 лица за документни престъпления – 11 лица ,за престъпления против реда и общественото спокойствие – 10 лица, за общоопасни престъпления – 212 лица и по чл.78а НК – 57 лица.

Осъдени с влезли в сила през 2008 година присъди или споразумения са 504 лица, а са оправдани 17 лица.

От всички наложени наказания – 551 на брой, най-голям дял има пробацията /208 лица/ или 38%, лишаване от свобода /181 лица/ или 33%, глоби / 151 лица/ – 27% и други наказания /11 лица/ или 2%. От наложените на 181 лица наказания лишаване от свобода, 3 лица са наказани с лишаване от свобода от 3 до 15 години, на 178 лица са наложени наказания лишаване от свобода до 3 години, а по отношение на 81 лица е приложено условно осъждане.

Съотношението между оправдателните присъди /11 на брой/ и осъдителните такива /163 броя/ е приблизително 7% към 93%.

Причините за постановените оправдателни присъди се коренят отново в недобрата работа на органите на предварителното разследване и пропуските в материалното и процесуално законодателство. В тази насока е необходимо подобряване на взаимодействието между дознателите и наблюдаващите ги прокурори.

VI. СЪДИИ ПО ВПИСВАНИЯ И ДЪРЖАВНИ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ, БЮРО СЪДИМОСТ

1. Изминалата 2008 година се характеризира с изключителна активност на пазара на недвижими имоти. Бума в строителството доведе до увеличаване броя на сделките и до голямо количество кредити, отпускани от банките. Всичко това влече след себе си ръст на броя на вписванията, отбелязванията и заличавания на актове, касаещи недвижимите имоти.

Налице е тенденция на увеличаване броя на вписаните актове – 4902 през 2006, 5531 през 2007 и 6154 през 2008 година. Увеличават се и издадените удостоверения за вещноправно положение – 4020 за 2006, 4568 за 2007 и 4801 за 2008 година.

През 2008 година са постановени 58 броя откази, от които са обжалвани 8 броя. Проверени от горната инстанция са 5 броя, от които 2 отказа са отменени изцяло и 3 броя са потвърдени.

2. След влизане в сила на закона за частните съдебни изпълнители, през последните 3 години се забелязва драстично намаление в броя на постъпилите изпълнителни дела при държавните съдебни изпълнители. За 2006 година са образувани 472 изп.дела, за 2007 – 149 броя, а за 2008 – 161 броя.

Това естествено води и до намаляване на броя на приключените изпълнителни дела – за 2006 – 860 дела, за 2007 година – 536 дела и за 2008 – 370 дела.

През 2008 година са подадени 18 жалби по изпълнителни дела, от които са уважени 4 и са събрани суми в размер на 985 742 лева.

Средномесечно на един държавен съдебен изпълнител се падат по 6,7 новообразувани и по 15,42 приключени дела.

3. И 2008 година беше изключително натоварена за Бюро "Съдимост". Издадените през годината свидетелства са 9013, а справките за съдимост 2387, или общо 11400.

VII. СГРАДЕН ФОНД, ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ, ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

Районен съд – Благоевград се помещава в сграда на Министерство на правосъдието, предоставена за оперативно управление на Окръжен съд – Благоевград.

В тази връзка сме изключително затруднени от недостатъчния брой кабинети, канцеларии, архивни и сервизни помещения.

През 2008 година се радвахме на добър бюджет по отношение на текущата издръжка, което позволи извършване на цялостен ремонт в деловодството, обзавеждане на работни места за новоназначения съдия и новите служители, подмяна на осветителните тела в съдийските кабинети и канцелариите на съда, подмяна на заседателните столове в съдебните зали, закупуване на нови компютри, монитори и принтери, закупуване на посетителски пейки за коридорите и други.

В резултат на изброените мероприятия се създаде нормална и комфортна за работа среда.

Съдът ни е обезпечен с необходимото хардуерно оборудване, разполагаме и с необходимия софтуер за личен състав, счетоводство, Бюро "Съдимост", а по отношение на делата ползваме АСУД от 2002 година.

В изпълнение на изискването на 64 от ЗСВ, още в началото на 2008 година се предприеха необходимите мерки за изработване на допълнителен модул към АСУД за пренасяне на постановените съдебни актове в интернет. Модулът беше създаден до септември 2008 година и след тестване се внедри през октомври, или реално съдебните актове на Районен съд – Благоевград се публикуват в интернет от началото на ноември 2008 година.

Уеб-страницата на съда дава всеобхватна информация както относно структурата и дейността на съда, така и за графика на съдебните заседания и постановените съдебни актове.

VIII. ДРУГИ

Във връзка с влизане в сила на новия ГПК от 01.03.2008 година се създаде и се води съобразно изискванията публичен регистър на съдебните решения, както и регистър на протоколите за публична продажба на съдебните изпълнители.

В тази връзка следва да се отбележи проблема с насрочването на тези продажби от съдебните изпълнители, което не е съобразено с графика на съдебните заседания. Всички публични продажби се насрочват сутрин между 9.00 и 11.00 часа, когато съдебните зали са максимално заети и често изпадаме пред невъзможността да осигурим помещение за провеждане на продажбата, каквото е задължението ни по ГПК. Районният съд не разполага и със свободни кабинети или

канцеларии, които може да предостави за тази цел на съдебните изпълнители.

През 2008 година беше извършен и одитен ангажимент за даване на увереност относно състоянието на системите за финансово управление и контрол в нашия съд. Оценката на вътрешния одит към Висш съдебен съвет беше много добра, като препоръките касаеха единствено козметични допълнения във вътрешните правила на съда и всички препоръки бяха изпълнени в срок от един месец след приключване на проверката.

От динамиката в законодателството и членството на България в ЕС произтичат нови отговорности на магистратите, свързани с прилагане правото на ЕО. Подобряването на ефективността на правораздаването е обвързано с квалификацията на съдиите. Качествено и стандартизирано обучение на магистратите е необходимо по теми като: икономически и финансово право, право на ЕС, социално право, право в областта на околната среда, модерни управленски практики, европейски институции и политики. Осезаема е и необходимостта и от усъвършенстване владеенето на чужди езици и нови информационни технологии.

В същото време за формирането на ефективна и компетентна съдебна администрация, която да отговори на нуждите на гражданите за по-добро обслужване и етика, е необходимо и непрекъснато обучение и усъвършенстване уменията и знанията на служителите.

Нуждите от повишаване на квалификацията и на магистратите и на служителите се покриват в известна степен от обученията на НИП, но те биха могли в бъдеще да се реализират и чрез вътрешни обучения, стига естествено да ни го позволи определения бюджет.

Считам, че през 2008 година Районен съд – Благоевград работи добре и ефективно и повиши бързината и качеството на правораздаването.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РС – БЛАГОЕВГРАД:
/Владимир Ковачев/